

מדיה ושיווק

ביהמ"ש דחה תביעה שהוגשה נגד "הארץ" בגין פרסום תמונה של אהוד ברק בביתו של ג'פרי אפשטיין

התביעה להפרת זכויות יוצרים הוגשה על ידי צלם בריטי שצילם את תמונתו של ראש הממשלה לשעבר, אהוד ברק, בכניסה לביתו של ג'פרי אפשטיין בניו יורק ■ בית המשפט קבע כי "הארץ" עשה שימוש הוגן בצילום אחד, שפורסם כצילום מסך מתוך הפרסום ב"דיילי מייל" בו פורסמה התמונה

עקוב 

יסמין גואטה

31 במרץ 2023

תמונתו המפורסמת של ראש הממשלה לשעבר, אהוד ברק, בכניסה לביתו של ג'פרי אפשטיין בניו יורק עמדה לאחרונה במרכזה של תביעה נגד עיתון "הארץ" להפרת זכויות יוצרים בסכום של כחצי מיליון שקל, שהגיש הצלם הבריטי, ג'סון דונילי, שצילם אותה.

בית משפט השלום בבת ים דחה אתמול (ה') את תביעתו של הצלם, וחייב אותו לשלם לעיתון הוצאות משפט של 40 אלף שקל. בית המשפט קבע כי "הארץ" עשה שימוש הוגן בצילום אחד, שפורסם כצילום מסך מתוך הפרסום באתר ה"דיילי מייל" הבריטי, ומשקף את הפרסום ב"דיילי מייל" - כך שהיקף השימוש אינו חורג משימוש הוגן.

התמונה של ברק, עוטה חם צוואר שמכסה את פניו, פורסמה לראשונה ביולי 2019 באתר "דיילי מייל". על פי הפרסום, הוא תועד ב-2016 בכניסה לביתו של אפשטיין בניו יורק. באותו פרסום דווח גם כי באותו יום תועדו גם כמה נשים צעירות שנכנסו לבית גם הן.

לפרסום ב"דיילי מייל" הייתה חשיבות חדשותית בישראל. באותו קיץ ישראל הייתה בעיצומה של מערכת בחירות (שנייה באותה שנה), ועשרה ימים קודם לכן ברק הודיע על חזרתו למגרש הפוליטי והקמת מפלגה חדשה בראשותו. באותו יום בדיוק אפשטיין נעצר בניו יורק, והוגש נגדו כתב אישום בגין סחר בקטינות למטרות מין.

לאחר הפרסום ב"דיילי מייל", פורסמה באתר "הארץ" ידיעה המסקרת את הפרסום, יחד עם תגובתו של ברק ואיומו להגיש תביעת דיבה נגד ה"דיילי מייל". לידיעה ב"הארץ" צורף קישור ישיר לפרסום באתר ה"דיילי מייל", ונכלל בה צילום מסך של קטע מתוך הפרסום באתר הדיילי מייל, כולל את הצילום המתעד את ברק כשהוא עוטה על פניו את אותו חם צוואר.

בהמשך, פורסמה ידיעה נוספת ב"הארץ" בנוגע למכתב ההתראה ששיגרו עורכי דינו של ברק ל"דיילי מייל" ובתגובתו של ה"דיילי מייל" למכתב ההתראה וסירובו להסיר את הצילום שפורסם. גם בידיעה זו נכלל קישור ישיר לפרסום ב"דיילי מייל" וכן צילום המסך הכולל את התמונה.

התובע דונילי טען באמצעות עוה"ד עודד הכהן, כי בעוד שה"דיילי מייל" שילמו לו תשלום כספי תמורת פרסום חד-פעמי של הצילום, "הארץ", שהוא תאגיד מסחרי, לא פנה אליו לקבל רשות לפרסום, על אף שזהותו כצלם הייתה ידועה לעיתון.

התביעה הוגשה בגין שישה פרסומים של "הארץ" בהם הופיע הצילום. דונילי דרש מ"הארץ" תשלום של 80 אלף שקל על כל שימוש ובסה"כ 480 אלף שקל. דונילי הגיש תביעות דומות נוספות כנגד "כאן 11", אתר "וואלה" ולאחרונה גם נגד "ידיעות אחרונות". אלה טרם הוכרעו.

"הארץ" טען באמצעות עו"ד דור ליאונד ורם פרייס סיטון, כי לעיתון עומדת הגנה של "שימוש הוגן", שכן אין מדובר בשימוש מסחרי אלא בפרסום ידיעה חדשותית מסוג "פולו-אפ", בה הוצג צילום מסך מתוך הפרסום ב"דיילי מייל". לכן, לא מדובר בהפרת זכויות יוצרים, אלא בשימוש מותר. עוד נטען, כי צילום המסך נעשה באופן המקובל במקרים של סיקור ודיווח על ידיעה ראשונית מתוך כלי תקשורת אחר, ובייחוד כאשר אותו פרסום ראשוני מבוסס רובו ככולו על צילומים.

השופטת רונית אופיר שדנה בתיק קבעה כי הצלם דונילי אמנם הרים את הנטל המוטל עליו להוכחת זכויותיו בצילום. אולם במקרה זה חשיבות התמונה אינה ביצירתיות שלה, אלא בעצם קיומה. "מדובר בתמונת פפארצי שכל מטרתה הייתה 'לתפוס' את ברק במקום... לכן, ועל אף שהושקעו מצדו של התובע מאמצים ושעות עבודה הרבות לשם השגת התמונה, לא ניתן לומר כי מדובר ברמת יצירתיות גבוהה אשר מטה את הכף לשם הסרת הגנת השימוש ההוגן".

באשר לשאלת השימוש בתמונה שנעשה על ידי "הארץ", הדגישה השופטת כי אין להכליל ידיעות מסוג "פולו אפ" באופן גורף בגדר הגנת ה"שימוש ההוגן", ויש לבחון כל שימוש בהתאם למבחני ההוגנות. במקרה הספציפי הזה היא הדגישה כי קשה, עד לא ניתן, לנתק את הצילום מהדיווח עצמו. "הצילום הוא הסיפור", קבעה.

השופטת ציינה כי באופן עקרוני ניתן לדווח על תביעת הדיבה אותה התעתד ברק להגיש גם ללא הצילום, אולם הדיווח העיתונאי ימצא חסר. "שכן מהו הסיפור? התמונה מגלמת בחובה את הסיפור: האופן שבו נצפה ברק בכניסתו לביתו של אפשטיין והאם ניסה להסתיר את פניו", כתבה. "יראו הקוראים וישפטו – האם הסתיר את פניו, או שמא מדובר בפריט לבוש תמים. לא ניתן לדווח דיווח עיתונאי מלא ללא פרסום הצילום עצמו. על כן הצילום עצמו, על אף אופיה המסחרי של הנתבעת, הוא עצמו הדיווח".